

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پدیس شهید باهنر اراک (برادران)

دانشگاه فرهنگیان

پدیس شهید باهنر مرکزی

آموزش تلفیقی – فراگیر

استاد : محمد امینی

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

قبل از آنکه بخواهید
دیگران را تغییر دهید ،
خود را تغییر دهید

آموزش تلفیقی - فراگیر

-تعریف، روشی است که در آن دانش آموز با نیازهای ویژه در کلاس عادی در کنار سایر دانش آموزان جابدهی شده وبا بهره گیری از برنامه های درسی مشترک و تمهید انطباق های محیطی ومناسب سازی برنامه درسی با استفاده از خدمات معلم رابط به عنوان تسهیل گر(در صورت نیاز)، به تحصیل می پردازد.

مزایای آموزش تلفیق-فراگیر

برای دانش آموزان **عادی**:

- ۱- ایجاد دوستی های سودمند و ارزشمند
- ۲- افزایش شناخت و پذیرش تفاوت های فردی
- ۳- ارتقاء آگاهی و پذیرش تنوع
- ۴- احترام قایل شدن برای تمامی افراد
- ۵- آماده سازی تمامی دانش آموزان برای دوره بزرگسالی در جامعه
- ۶- ایجاد فرصت هایی برای تسلط یافتن بر فعالیت ها از راه تمرین و تجربه آموختن از دیگران
- ۷- کسب نتایج آموزشی بهتر
- ۸- پاسخگویی بهتر نیازهای تمامی دانش آموزان و تامین منابع بیشتر برای همه

مزایای آموزش تلفیقی-فراگیر

برای دانش آموزان با نیازهای ویژه

- ۱- برقراری روابط دوستی
- ۲- افزایش روابط و پذیرش اجتماعی
- ۳- آرایه الگوهای همسالان برای تقویت مهارت های تحصیلی، اجتماعی و رفتاری
- ۴- تحقق بیشتر اهداف برنامه آموزشی انفرادی
- ۵- افزایش مهارت یادگیری و تعمیم پذیری
- ۶- فراگیر سازی بیشتر در محیط های آینده
- افزایش فرصت ها برای برقراری تعاملات
- ۷- ایجاد انتظارات بالاتر
- ۸- همکاری بیشتر کارکنان مدرسه و مشارکت گسترده تر والدین
- ۹- تلفیق بیشتر خانواده ها در اجتماع

دیدگاه های نوین در نارسایی ها

- اعلامیه ی سازمان ملل متحد در رابطه با حقوق افراد دچار نارسایی (۱۹۷۵)، اظهار می دارد:
- حق ذاتی افراد دچار نارسایی است که شأن انسانی آنها رعایت شود. اشخاص دچار نارسایی با هر منشاء، طبیعت و با هر درجه ی شدت از معلولیت و نارسایی، حقوق اساسی یکسانی با همشهری های هم سن خود دارند که در درجه ی نخست حق لذت بردن از یک زندگی شرافتمندانه، حتی الامکان عادی و کامل را در برمی گیرد. (ماده ۳)

بیانیه ی حقوق کودک (۱۹۸۹) اظهار می کند که

○شناسایی نیازهای ویژه ی یک کودک دچار نارسایی، کمک رسانی به او و ... باید برای حصول اطمینان از آن که کودک دچار نارسایی دسترسی مؤثر به او آموزش دارد و آن را دریافت می کند، فراهم آیند ... به نحوی که دستیابی کودک به کاملترین تلفیق اجتماعی و رشد فردی ممکن سودمند باشد. (ماده ۲۳).

آموزش فراگیر:

- -اعلام مي نمايد كه همه ي کودکان مي توانند ياد بگيرند و همه ي آنها به شكلي از پشتيباني در يادگيري نياز دارند.
- -به سوي آشكار ساختن و كاهش موانع يادگيري هدف گيري كرده است.
- - وسيع تر از آموزش رسمي است و خانه، جامعه و ديگر فرصت ها براي آموزش خارج از مدارس را در بر مي گيرد.
- - در مورد تغيير نگرش ها، رفتارها، شيوه هاي آموزشي، برنامه هاي درسي و شرايط جهت تأمين نيازهاي همه ي کودکان مي باشد.
- - يك فرايند پوياست كه همواره بر اساس فرهنگ ها و موضوعات محلي، متحول مي شد و بخشي از يك راهبرد وسيع تر، جهت ترويج جامعه اي فراگير مي باشد.

سوالاتي براي انديشيدن:

- - آیا در کشور ما قانوني وجو دارد که حق آموزش کودک را تعيين کند؟
- - آیا در کشور ما همه ي کودکان، دسترسي يکسان به آموزش دارند؟

واکنش های معلمان

- دانش آموز نمی تواند از عهده ی خواندن، نوشتن و حساب کردن برآید.
- دانش آموز در یادگیری و درک، کندتر از سایرین است؟
- رفتارشان کلاس را مختل می سازد.
- برقراری ارتباط با دانش آموز مشکل است (آنها از دستورالعمل ها پیروی نمی کنند).
- دانش آموز به زمان و توجه بیشتر معلم نیاز دارد.
- شرایط کلاس / مدرسه، برایش مناسب نیست.
- دانش آموز توجه / تمرکز ضعیفی دارد.
- در دستشویی رفتن مشکل دارد.
- معلم، آمادگی لازم برای سر و کله زدن با دانش آموز را ندارد.

معلم رابط

متخصصی است که در واحد های آموزشی عادی جهت پاسخگویی به نیازهای آموزشی و پرورشی دانش آموزان با نیازهای ویژه از طریق پشتیبانی و همکاری مشترک با معلم کلاس، تسهیلات و خدمات آموزشی، پرورشی و توان بخشی مناسب را برای دانش آموزان با نیاز های ویژه فراهم آورد.

دانش آموزان استثنایی

- ۱- دانش آموزان آسیب دیده بینایی
 - ۲-.....ذهنی
 - دانش آموزان گروه های:
 - ۳-.....شنوایی
 - ۴-.....جسمی-حرکتی
 - ۵-.....چند معلولیتی
 - ۶-.....دارای مشکلات ویژه یادگیری
 - ۷-.....دارای مشکلات رفتاری-هیجانی
- که توسط آموزش و پرورش استثنایی شناسایی می شوند.
- این گروه ها** اکثر قریب به اتفاقشان توان رشد دارند که کمک لازم است.

اهداف آموزش تلفیقی-فراگیر

۱- ایجاد فرصت های برابر آموزشی و پرورشی برای تمامی کودکان واجب التعلیم.

۲- ایجاد آمادگی در دانش آموزان با نیازهای ویژه جهت ورود به عرصه جامعه و زندگی کردن در کنار سایر افراد.

۳- ایجاد زمینه های تعامل صحیح بین دانش آموزان عادی و با نیازهای ویژه

۴- ایجاد زمینه های لازم برای بهبود شاخص های کمی و کیفی آموزش و پرورش

اهداف آموزش برای همه:

در سال ۱۹۹۰ میلادی پنج سازمان بین المللی (یونسکو، یونسف، صندوق جمعیت سازمان ملل، بانک جهانی و برنامه عمران ملل متحد) به منظور بررسی مسایل آ.پ. جهان **درجامتین تایلند** گرد هم آمدند در این بررسی مشخص شد که:

- ۹۶۰ میلیون نفر افراد بزرگسال در جهان بی سواد هستند
- **دو سوم** این گروه را زنان تشکیل می دهند.
- ۱۰۰ میلیون از آنانها کودک بیسواد که ۶۰ میلیونشان دختر هستند
- لازم به ذکر است در سال ۱۳۵۸ (۱۹۷۸) فرمان تاریخی حضرت امام (ره) مبنی بر تشکیل نهضت سواد آموزی برای محو بیسوادی صادر شده است

بیانیه «آموزش برای همه» در تایلند

۱- گسترش سواد در جهان.

۲- افزایش فرصت های یادگیری برای همگان.

۳- بهبود کیفیت یادگیری.

در سال ۲۰۰۰ در پیگیری بیانیه جانتین، گره‌مایی دیگری با حمایت پنج سازمان مذکور وبا حضور وزیران وقت آ.پ. در **داکار سنگال** تشکیل شد و چارچوب عمل طی ۱۵ سال آینده (۲۰۱۵ میلادی) را به تصویر کشیدند. با توجه به ضعف برخی کشورها در دستیابی به هدف‌ها اعلامیه ای صادر تا با بسیج تمامی توان و امکانات خود وبا بهره گیری از راهبردهای تعیین شده در این اعلامیه بکوشند به گونه ای که تا سال **۲۰۱۵ میلادی** تحقق یابد

اهداف ششگانه داکار پیرامون (آموزش برای همه)

۱- گسترش و بهبود همه جانبه ی مراقبت و آموزش در سنین کودکی، ویژه برای آسیب پذیرترین و محرومترین کودکان.

۲- همه ی کودکان ویژه دختران و کودکان با شرایط دشوار، اقلیت های قومی، به آموزش رایگان و اجباری با کیفیت خوب و کامل دسترسی داشته دوره مذکور را به پایان برسانند.

۳- تضمین برآوردن نیازمندیهای یادگیری تمامی خردسالان و بزرگسالان از طریق دسترسی عادلانه به برنامه های آموزشی مناسب و مهارت های زندگی روزمره، برایشان امکانپذیر شود.

۴- محقق ساختن یک بهبود ۵۰ درصدی در سطوح سواد بزرگسالان تا سال ۲۰۱۵، بویژه برای زنان و دسترسی برابر به آموزش پایه و پایدار برای همه بزرگسالان .

۵- از میان برداشتن تبعیض جنسیتی در آموزش ابتدایی و متوسطه تا سال ۲۰۰۵ و رسیدن به عدالت جنسیتی در آموزش و پرورش تا سال ۲۰۱۵، وضمانت دسترسی کامل و عادلانه دختران به آموزش پایه با کیفیت مناسب.

۶- بهبود تمام جنبه های کیفی آموزش و تضمین اعتلای آن برای همه، بطوری که همگان بتوانند نتایج عینی، مشخص و قابل اندازه گیری آنرا ملاحظه نمایند حصول این اهداف ، بویژه در یادگیری سواد خواندن، نوشتن، حساب کردن و آموختن مهارت های ضروری زندگی ، دارای اهمیت است.

چه گروه‌های از دانش‌آموزان بصورت آموزش تلفیقی در مدارس عادی تحصیل می‌نمایند :

دانش‌آموزان گروه‌های :

- ۱- دانش‌آموزان آسیب دیده بینایی
- ۲-.....شنوایی
- ۳-.....جسمی-حرکتی
- ۴-.....دارای مشکلات ویژه یادگیری
- ۵-.....دارای مشکلات رفتاری-هیجانی با بهره
هوش عادی

کودکان کم بینا و نا بینا

در حال حاضر بیش از ۱۸۰ میلیون نفر مبتلا به اختلالات بینایی در جهان زندگی میکنند که میان آنها ۴۵ میلیون نابینای مطلق و ۱۳۵ میلیون نیمه نابینا حضور دارند و بیش از نود درصد آنها در کشورهای در حال توسعه زندگی می کنند. هم اینک در هر پنج ثانیه یک نفر به تعداد نابینایان افزوده می گردد و در هر دقیقه یک کودک نابینا می گردد. کارشناسان پیش بینی می کنند تعداد افراد در سال ۲۰۲۰ به ۷۶ میلیون نفر برسد. براساس گزارش سازمان بهداشت جهانی حدود ۸۰ درصد نابینایان جهان بالای ۵۰ سال سن دارند و حدود یک و نیم میلیون کودک از نابینایی رنج می برند به گفته پزشکان ۶۰ درصد از نابینایی قابل درمان و ۲۰ درصد از نابینایی قابل پیشگیری است.

آسیب دیدگی بینایی

- انجمن ملی جلوگیری از نابینایی فردی را نابینا می داند از میزان بینایی ۲۰/۲۰۰ یا کمتر برخوردار است . فرد کم بینا کسی است که میزان بینایی او از ۲۰/۲۰۰ بیشتر ، اما از ۲۰/۷۰ کمتر می باشد.

نقایص و ناهنجاریهای بینایی

۱. خطاهای انکساری
دوربینی: پشت شبکه
نزدیک بینی: جلوی شبکه
آستیگماتیسم: بی نظمی در قرنیه
۲. نقص در عملکرد
شوود.
ماهیچه های چشم
دوربینی: تمایل به انحراف از وضعیت طبیعی چشمها
نیستاگموس: حرکات سریع و تشنجی

○ خط بریل :

از ترکیب ۶ نقطه ی برجسته در سه ردیف و دو ستون و از بالا به پایین و از چپ به راست.

○ وسایل نوشتن خط بریل :

۱. ماشین تحریر بریل

۲. لوح و قلم ویژه بریل

علائم تشخیص مشکلات بینایی در کلاس توسط معلم

- مژه زدن بیش از حد و تکرار آن
- خارش چشم و مالیدن پی در پی
- وجود مشکل در خواندن و بیش از حد کاغذ را به چشم نزدیک کردن یا دور از چشم نگاه داشتن
- به وضوح ندیدن اشیاء از فاصله معین
- آبریزش چشم
- وجود هر گونه علائم غیر طبیعی از قبیل سرخی چشم یا تورم پلکها
- احساس هر گونه خارش یا سوزش در چشم
- وجود هر گونه سرگیجه یا سردردهای متناوب
- دوتایی دیدن اشیاء

الف. انطباق های کلاسی برای دانش آموزان کم بینا

- از کودک بپرسید که درچه محلی بهتر می تواند تخته سیاه را ببیند. برای نمونه ممکن است او پاسخ دهد: " هنگامی که در جلوی کلاس نشسته ام ". تخته سیاه نباید نور را منعکس کند. مطمئن شوید که نوشته های گچی / جوهری روی تخته کاملاً واضح باشند.
- - اگر چشمان کودک نسبت به نور حساس است او را از کنار پنجره دور کنید. از او بخواهید که برای سایه انداختن بر چشمهایش از کلاه لبه دار استفاده کند یا اینکه ورقه ای مقوایی در اختیار وی قرار دهید تا در حین خواندن یا نوشتن برای ایجاد سایه از آن استفاده کند.
- - اطمینان حاصل کنید که کودک مسیر رفت و آمد خود به کلاس و مدرسه را می شناسد . معلمان و دانش آموزان بینا باید وی را هدایت کنند، به این نحو که اندکی جلوتر از کودک دچار آسیب دیدگی بینایی حرکت کنند و او آرنج فرد راهنما را بگیرد. ضمناً باید وی را نسبت به موانعی نظیر پله یا درهای کم عرض آگاه سازند

راهنماهای آموزشی برای دانش آموزان کم بینا

- مطالب را با خطوطی درشت روی تخته سیاه (سبز/سفید) بنویسید
- آنچه بر روی تخته نوشته شده است را با صدای بلند بخواند
- برای تدریس، وسایل کمکی به شکل نوشتاری تهیه کنید تا کودکان به راحتی بتوانند آنها را بخوانند، مانند مواد نوشتاری با چاپ درشت.
- ممکن است کودکان در دیدن خطوط مربوط به دفتر خود دچار مشکل باشند. لذا می توان برای نوشتن برگه ها یا دفترهایی با خطوط زمینه درشت تر را در اختیار آنها گذاشت

- استفاده از وسایل بزرگنمایی برای برخی از کودکان مفید است
- یکی از همکلاسان بینا را به عنوان همکار کودک دچار آسیب دیدگی بینایی تعیین کنید تا وی را در سازماندهی کارهایش یاری دهد.
- از تشویق های کلامی یا لمس کردن برای ایجاد انگیزه در کودک استفاده کنید
- در حین بحث های کلاسی دانش آموزان را نام ببرید تا کودک دچار آسیب دیدگی بینایی دریابد که چه کسی در حال صحبت کردن می باشد
- رایانه تسهیلات ویژه ای به دانش آموزان دچار آسیب دیدگی های بینایی و نابینا ارائه می کند

- می توانید دروس را برای مرور کردن یا د
- وباره شنیدن بر روی نوارهای صوتی ضبط کنید

● آیا تلاش کرده اید که چنین انطباق ها یا راهبردهایی را در تدریس به کار گیرید ؟

● کدام یک موفقیت آمیز بوده است ؟

راهبردهای آموزشی برای دانش آموزان کم بینا

- کودکان نابینا باید بریل را بیاموزند. بریل وسیله ای برای خواندن و نوشتن میباشد
- تصاویر لمسی را می توان به وسیله یک شکل دهنده (رولت یا قلم و کاغذ) مخصوص ترسیم کرد
- کودکان نابینا نیاز دارند که بدن خود را جهت یابی کرده و بگونه ای مطمئن حرکت کنند
- کودکان نابینا باید تشویق شوند با استفاده از عصا و در محیط مدرسه راه بروند
- مهارت های زندگی روزمره نظیر غذا پختن ، مشکلاتی چالش آمیز را برای افراد نابینا ایجاد می کند

جدول زیر انواع ناشنوایی را بر اساس سطح شنوایی نشان می دهد :

سطح شنوایی از دسته رفته	دسی بل (db)	ملاحظات آموزشی
ملایم و خفیف	۲۷ - ۴۰	مشکل در صداهای ضعیف و بافاصله
متوسط	۴۱ - ۵۵	مشکل در درک شنوایی بحثهای کلاس
متوسط تا شدید	۵۶ - ۷۰	نیاز به سمعک دارد
شدید	۷۱ - ۹۰	صداهای بلند و نزدیک را می شنود
عمیق	۹۱ و بالاتر	این افراد ناشنوا هستند

روش های متداول آموزش مهارت های ارتباطی :

۱. روش شفاهی - شنیداری : لب خوانی
۲. روش روچستر : هجی کردن با انگشتان
۳. شنیداری : در خصوص کسانی که کمبود شنوایی در حد متوسط دارند .
۴. جامع یا ترکیبی

نشانه‌هایی که معلم باید نسبت به آنها حساس باشد

۱. هنگامی که دانش آموز برای بهتر شنیدن دستش را پشت گشش می گذارد و لاله آن را به جلو خم می کند
۲. وقتی که دانش آموز یک طرف سرش را به سمت شخص صحبت کننده برمی گرداند تا از گوش سالم خود برای شنیدن کمک بگیرد
۳. دانش آموز در هنگام پاسخ دادن به گفته های شفاهی معلم رفتاری غیرعادی بروز می دهد این رفتار ممکن است به سه صورت زیر خودنمایی کند :

- دانش آموز بی توجه است
 - دانش آموز کله شق و لجوج است
 - دادن پاسخ های نامناسب و غیرمنتظره تنها برای شاد کردن دیگران
۴. دانش آموز توانایی انجام دادن برخی فعالیت هایی را که معلم از او خواسته دارد ولی در انجام دادن برخی دیگر از تمرینها ناتوان است
۵. بی علاقه‌گی برای شرکت در فعالیتهای کلاس

۶. عدم رعایت نظم کلاس

۷. ناتوانی در تکلم به ویژه در بیان حروف بی صدا که در اول و آخر کلمه قرار دارند .

۸. تأخیر در رشد زبان

۹. هنگام گوش کردن به رادیو یا تلویزیون صدای آنها را آنچنان بلند می کند که بقیه شکایت دارند

۱۰. دانش آموز دائماً درخواست تکرار مطالب گفته شده را دارد

انطباق هاي کلاسي براي دانش آموزان کم شنوا

- تا حد ممکن بايد اين کودک را در نزديکي معلم بنشانيد)
فاصله از ۳ متر بيشتر نشود.)
- - معلمان بايد اطمینان حاصل کنند که در حالت ایستاده یا نشسته رو در روي دانش آموز قرار بگیرند.
- - هنگام خواندن، چهره ي خود را با کتاب نپوشانید .
- - هنگام نوشتن بر روي تخته سیاه صحبت نکنید.
- - مطمئن شوید که نور از پشت سر شما نمی تابد در این صورت چهره ي شما در سایه قرار می گیرد. در نور مناسبی کار کنید که کودک بتواند چهره، دستها , لب های شما را ببیند.

- سعی کنید سر و صداهای مزاحم در کلاس را به حداقل برسانید. از اتاقی استفاده کنید که در ساکت ترین جای مدرسه باشد
- در هنگام پاسخ دادن توسط دانش آموزان دیگر به سوالات ، دانش آموز کم شنوا بتواند آنها را مشاهده کند .

راهبردهای آموزشی برای دانش آموزان کم شنوا

- اگر برای کودک وسیله ی کمک شنوایی تجویز شده است اطمینان حاصل کنید از آن استفاده می کند. بدین معنی که دستگاه روشن بوده و باتری هایش سالم است.
- به روشنی و با صدای بلند ولی بدون فریاد کردن یا اغراق در تلفظ، صحبت کنید
- برای کمک به کودک در درک منظور خودتان از کلمات و جملات ساده در کنار ایماها و تصاویر استفاده کنید

- کودکان دچار آسیب شنوایی، بیشتر از طریق حس بینایی مطالب را یاد می گیرند تا حس شنوایی، برای تدریس از مواد آموزشی مصور و کارت های دارای نماد استفاده کنید.
- این دانش آموز را با یک دانش آموز شنوا هم گروه کنید. این همکار شنوا می تواند در پیدا کردن شماره صفحه یا تکرار دستورات شما و مانند آن به وی کمک کند.
- کودک دچار آسیب دیدگی شنوایی را تشویق کنید تا در حالی که دیگر دانش آموزان به پرسش های شما پاسخ می گویند، آنها را نگاه کرده و به گفته هایشان گوش فرا دهد

- با کمک دانش آموز مزبور بررسی کنید که آنچه را از او انتظار می رود انجام دهد، فهمیده است یا خیر
- موقعیت های گروهی برای کودکان دچار آسیب دیدگی شنوایی بسیار مشکل است. زیرا در آن واحد چندین نفر با هم صحبت می کنند. معلمان می توانند از این موقعیت ها برای ارائه آموزش چهره به چهره به دانش آموز دچار آسیب دیدگی شنوایی استفاده کنند
- چنانچه تکلم کودک نارسا است، به او فرصت دهید تا آنچه را که سعی دارد بیان کند، به زبان آورد. به وی کمک کنید تا از واژه ها ، دستور زبان صحیح استفاده کند ، برای تلاش هاش در صحبت کردن از او تقدیر به عمل آورید

● آیا شما هیچ کدام از این انطباق ها یا راهبردها را
درتدریس خود بکاربرده اید؟

راهبردهای آموزشی برای دانش آموزان ناشنوا

- برای کودکان ناشنوا- با شنوای بسیار اندک - مهم ترین وسیله ارتباطی روش های غیرشنیداری مثل گفتار خوانی، خواندن و نوشتن می توان به عنوان وسایل ارتباطی تکمیلی استفاده کرد. تمامی توصیه های گفته شده در بالا را برای کودک ناشنوا به کاربیرید و موارد ذیل را در نظر داشته باشید:
- کودکان خردسال به سرعت لب خوانی را یاد می گیرند. حتی اگر شما مهارت لازم را نداشته باشید با تلفظ صحیح و دقیق حروف و روبره کودک لب خوانی را یاد خواهد گرفت

● احتمال آن وجود دارد که بتوانیم امکانات لازم برای حضور منظم یک معلم ناشنوایان را در مدرسه فراهم آوریم

● همان طور که مهارت های زبانی و لب خوانی کودک رشد می یابد، خواندن را به او آموزش دهید، چون این مهارت مهم ترین رسانه برای یادگیری کودک و برقراری ارتباط وی با دیگران است

● اطمینان حاصل کنید که دانش آموزان ناشنوا نسخه های نوشتاری از دروسی که تدریس کرده اید را از شما یا همکلاسی هایش دریافت می کند. تلاش کنید هرچه بیشتر امکان دارد، کتاب ها و مواد نوشتاری مربوط به دروس را به کودک ارائه دهید

نکات مهم در آموزش لبخوانی

- تا حد امکان بکوشید چهره شما روبه نور و چهره کودک پشت به نور باشد .
- حتما آموزش لبخوانی را با استفاده از لغات شناخته شده ، عینی و ملموس شروع کنید .
- سعی کنید آهسته و شمرده سخن بگویید تا فرصت درک گفتار شما برای کودک فراهم شود .
- هرگز هنگامی که مشغول خوردن یا استعمال دخانیات هستید به این امر اقدام نکنید .
- به جای استفاده از جملات پیچیده و طولانی ، از جملات ساده و کوتاه استفاده کنید .
- تکرار مهمترین اصل در آموزش لبخوانی است .
- اغراق در تلفظ تا حدی خاص جایز است . چنانچه بیش از حد در تلفظ واژه ها اغراق کنید کودک مفهوم را بخوبی نخواهد آموخت .
- تا آن جا که ممکن است حرکات اضافه سرو بدن ، بخصوص دستها را کنترل کنید .
- کودک را تشویق کنید که برای درک تمایز برخی از حروف لبها و اندامهای گویای شما از لمس گلو و لب شما استفاده کند .
- به هنگام لبخوانی حتما باید فاصله معینی را رعایت کنید این فاصله معمولا نباید کمتر از نیم متر و بیشتر از ۴ متر باشد

توصیه های آموزشی در آموزش ناشنوایان

- ۱- دانش آموزان را در جایی بنشانید که بتوانند به آسانی حرکات لب شما را ببینند .
- ۲- سعی نکنید جهت کمک به استفاده از باقیمانده شنوایی آنان خیلی بلند صحبت کنید زیرا این کار شما باعث ناراحتی دانش آموزانی می گردد که از سمعک استفاده می کنند .
- ۳- حتی امکان لباس ساده بپوشید و از آرایش و به کار بردن زیورآلات خود داری ورزید زیرا عوامل بالا می تواند توجه دانش آموز را از لبهای شما منحرف کند و در نتیجه لبخوانی را دچار مختل کند .
- ۴- همیشه سعی کنید در رویارویی با دانش آموزان خود طوری قرار گیرید که نور چهره شما را کاملاً روشن کند تا استفاده از لبخوانی میسر شود .
- ۵- از قدم زدن در کلاس جدا خودداری نماید زیرا این عمل شما باعث می شود که تعدادی از دانش آموزان نتواند حرکات چهره شما را بدقت ببینند در نتیجه در ارائه و انتقال مفاهیم به آنها ناموفق خواهد بود .
- ۶- از صحبت کردن به هنگام نوشتن روی تخته سیاه به طور یجدي خودداری کنید زیرا در این حالت هیچ از شاگردان چهره شما را نمی ببینند .

- ۷- در طی بحثهای کلاسی دانش آموزان را به قرار گرفتن روبه روی گوینده تشویق کنید .
- ۸- تکالیف و دستورات را روی تخته بنویسید تا مطمئن شوید که همه آن را بخوبی دریافته اند .
- ۹- از دانش آموزی که باقیمانده شنوایی کمتری دارد بخواهید موضوع درس را تکرار کند تا مطمئن شوید که آنها هم موضوع درس را فرا گرفته اند .
- ۱۰- اگر دانش آموزی سمعک دارد با عمل سمعک و چگونگی تنظیم آن آشنا شوید اما مسئولیت مراقبت از آن را به خود دانش آموز بسپارید .
- ۱۱- وزن و آهنگ کلام دانش آموزانتان را تحت آموزش و پرورش قرار دهید .
- ۱۲- به دانش آموزان تمرینات تنفسی لازم را بدهید .
- ۱۳- هرگز در آموزش دانش آموزان نقش والدین را نادیده نگیرید .
- ۱۴- تا آنجا ممکن باشد دانش آموزانتان را به خواندن کتابهای مختلف با صدای بلند تشویق کنید .
- ۱۵- صبر و حوصله و تکرار و تمرین در سایه پشتکار می تواند ضامن موفقیت یک آموزگار خوب باشد .

فلج مغزي

- فلج مغزي (سي پي CP) از نظر لغوي به معني فلج ناشي از نارسايي در مغز است. اغلب قسمت هايي از مغز که بيشترين تاثير را بر اراده ي حرکات دست ها، پاها يا عضلات چهره دارند، دچار آسيبديدگي هستند و نتيجه ي اين امر شل شدن يا به طور متداولتر سفت و کشيده شدن دست ها و پاها، خواهد بود. اغلب افراد دچار نارسايي فلج مغزي، صحبت کردن درست را مشکل مي يابند يا در انجام اين امر ناتوانند که اين مشکل به دشواري هايي در زمينه ي در اختيار گرفتن حرکات سر يا عضلات چهره آنها است.

انطباق های کلاسی دانش آموزان دچار نارسایی ذهنی

- - برای کودکانی که به شکل های خفیف فلج مغزی دچارند، ممکن است انطباق های اندکی در کلاس درس، لازم باشد. در هر حال کودکان دچار نارسایی های شدید تر ممکن است انطباق های زیر نیازمند باشند:
- - صندلی مخصوص برای راست نگاهداشتن سر و بدنشان وقتی در حال نشسته قرار دارند.
- - میز تحریرهای مخصوص که در هنگام کار بتوانا نیم بلندی آن را تنظیم کنیم.
- - استفاده از صفحه های ایجاد ارتباط (مانند صفحه ای که از تصاویر یا نمادها، تشکیل شده است) تا معلم و هکلاسان کودک بتوانند منظور وی را بفهمند.
- - این کودک ممکن است برای استفاده از توالت به کمک بیشتری نیاز داشته باشد. نصب دستگیره هایی در اطراف توالت میتواند به این قبیل کودکان کمک کند.
- - تلاش کنید همکاری یک فرد داوطلب را جلب کنید تا در روزهای خاصی به منظور فراهم آوردن کمک فردی برای این کودک، همکاری کند.
- - کلاس آموزشی در طبقه همکف جهت رفاه حال دانش آموز تشکیل دهید .
- - با یاری شما اجازه شرکت در فعالیتهای عملی در حد توان او دهید .

راهبرد های آموزشی دانش آموزان جسمی - حرکتی (فلج مغزی)

- اگر گفتار کودک ناواضح است، وسایل جایگزین برای ایجاد ارتباط را فراهم کنید. برای نمونه: ارتباط از طریق تصاویر یا نمادهای ترسیم شده
- چنین کودکانی را ترغیب کنید به در پاسخگویی به پرسش ها به سایر همکلاسان خود پیوند، اما برای پاسخگویی چه از طریق گفتار یا از طریق صفحه نمادها، فرصت بیشتری را در نظر بگیرد. همکلاسان کودک را ترغیب کنید تا با او تعامل برقرار کنند، چرا که کودکان خودشان به طور معمول راه های ارتباط را می یابند.

● به طور خاص، نوشتن برای کودکانی که در زمینه ی در اختیار وگرفتن دستان و بازوها مشکلاتی دارند، دشوار است. ممکن است آنها برای نوشتن تکالیف یادداشت برداشتن یا املاء خود به وقت اضافی نیاز داشته باشند، به جای این امر می توان نسخه ی نوشتاری از اطلاعات مورد نیاز را برای آنها فراهم کرد یا این که دانش آموز دیگری را ترغیب کنیم تا برای آنها یادداشت ها را بنویسد. همچنین می توان صفحه کلید رایانه را به نحوی متناسب سازی کرد تا نوشتن کلمات برای کودکان دچار فلج مغزی آسان تر شود.

ارجاع

- متخصصین درمان های جسمانی (فیزیوتراپیست های کاردرمانگران): آنان می توانند تمریناتی را برای روان کردن اعضای حرکتی کودک و فعالیت هایی را برای کمک به تمرین حرکات توسط کودک توصیه کنند. همچنین آنان می توانند در مورد صندلی و نیمکت های ویژه که ممکن است کودک به آنها نیاز داشته باشد یا ابزارهای کمکی که او برای راه رفتن نیاز دارد، مانند عصاهای متفاوت پیشنهادهایی را ارائه کنند.
- - درمانگران گفتار زبان: این افراد می توانند در مورد مشکلات تغذیه ای کودکان خردسال تر و نیز کمک به کودکان برای اکتساب زبان و گفتار یا فراگرفتن روش های جایگزین برای ارتباط ، توصیه هایی را ارائه کنند

مشمول کردن همه ی دانش آموزان

- ارزش آموزش و پرورش فراگیر برای یادگیرندگان از در هم آمیختگی و مشارکت را سایر کودکان، ناشی می شود. لازم است این به وجود آمدن این شرایط را تشویق کنند، زیرا تجربه نشان می دهد که ممکن است کودکان دارای نیازهای ویژه در کلاس ها و مدارس، منزوی شوند.

● - ممکن است لازم باشید معلمان برای سایر کودکان دلایل این که بعضی از آنها نمی توانند حرف بزنند، متفاوت رفتار می کند و مانند آن را، توضیح دهند. باید تفاوت را شناخت و به آن احترام گذاشت. به دانش آموزان فرصت دهید تا خودشان در مورد چگونگی کار کردن با یکدیگر به کنکاش بپردازند. ممکن است لازم باشد، شبیه همین کار را در جلسات اولیاء و مربیان انجام دهیم.

● - به طور معمول، بزرگترین مانع فراگیر سازی، وجود نگرش های منفی است. ممکن است کودکان با سایر کودکانی که متفاوت به نظر می رسند یا رفتار متفاوتی دارند، خو نگرفته باشند. ممکن است در صورت قرار گرفتن کودکان دچار نارسایی و سایر نیازهای ویژه در کلاس های عادی، والدین در مورد "نزول سطح آموزش" نگران شوند. معلمان در گسترش نگرش های مثبت در میان دانش آموزان، والدین و البته سایر معلمان مفید واقع می شوند.

- - کودکانی که از ابزارهای کمکی مانند وسایل کمک شنوایی (سمعک) استفاده می کنند یا بر استفاده از تجهیزات ویژه ای متکی هستند، می توانند در مورد آنها با همکلاسان خود صحبت کنند و روش استفاده از این وسایل را به آنان نشان داده و برایشان توضیح دهند.
- - کودکان را تشویق کنید تا با دانش آموزان دارای نیازهای ویژه " دوست شو ند". در فراگیر سازی اجتماعی، بازی و کار کردن با یکدیگر از اهمیت برخوردار است. همچنین آنها می توانند به این قبیل کودکان در رفتن به دستشویی، حرکت در فضای کلاس درس و فعالیت های زنگ تفریح، کمک کنند.
- - در کلاس، فرصت هایی را برای " آموزش کودک به کودک" فراهم آورید. دانش آموزان تواناتر می توانند به آنهایی که توانایی کمتری دارند، در فعالیت های کلاسی کمک کنند. همچنین از این که کودکان دارای نیازهای ویژه نیز می توانند در فعالیت های مدرسه ای، مشارکت معنا داری داشته باشند، اطمینان حاصل کنید تا به این وسیله به افرادی متکی به دیگران و موجوداتی محتاج به "کمک" تبدیل نشوند

- در کلاستان فعالیت های گروهی را ترتیب دهید تا از طریق آنها همه ی کودکان بتوانند در گروه خود، در تکمیل و کسب امتیاز برای انجام آنها، مشارکت داشته باشند.
- - در این مورد که کودکان دارای نیارهای ویژه می توانند در بازی ها و ورزش ها شرکت کنند، فکر کنید. برای نمونه، يك كودك نابینا می تواند در مسابقه ی دو با يك كودك بینا، همراه شود . همچنین می توانید بازی هایی را ترتیب دهید که در آنها همه ی کودکان مجبور باشند، چشم بسته به اطراف حرکت کنند.
- - با ترغیب کودکان به مشارکت در فعالیت های مدرسه ای مانند سرود خواندن، انجام حرکات موزون بدنی و نمایش، استعداد های همه ی آنان را پرورش دهید.
- - همه ی کودکان را در تمامی فعالیت های مدرسه درگیر کنید. برای نمونه، در فعالیت های روزمره مربوط به نظافت و آشپزی و فعالیت به عنوان مبصر کلاس.
- - هنگامی که مشاهده می کنید، کودکان در زنگ تفریح شادمانه با یکدیگر بازی می کنند و یا وقتی که می گویند یکدیگر را در منزل ملاقات می کنند، نشانه های خوبی از فراگیر سازی اجتماعی را ملاحظه می کنید.

ارائه کمک انفرادی

- وقتی که دانش آموزان یک کلاس بر روی فعالیتی آموزشی کار می کنند، معلم می تواند وقت خود را به یک یا دو کودک اختصاص دهد تا نکات اصلی آن درس را با آنان مرور کند یا به آنان یاری دهد تا بتواند کار انفرادی خود را بر روی تکالیف مربوط به موضوع آن درس آغاز کنند.
- - معلم می تواند کودکان را براساس سطوح تواناییشان گروه بندی کند. او می تواند، با توجه به نیازهای آنان، برای فراهم آوردن کمک های طراحی شده به تک تک گروه ها سربزند. این اقدام در مورد فعالیت های خواندن و ریاضیات به خوبی قابل اجراست

وقتی که دانش آموزان یک کلاس بر روی فعالیتی آموزشی کار می کنند، معلم می تواند وقت خود را به یک یا دو کودک اختصاص دهد تا نکات اصلی آن درس را با آنان مرور کند یا به آنان یاری دهد تا بتواند کار انفرادی خود را بر روی تکالیف مربوط به موضوع آن درس آغاز کنند.

• - معلم می تواند کودکان را براساس سطوح تواناییشان گروه بندی کند. او می تواند، با توجه به نیازهای آنان، برای فراهم آوردن کمک های طراحی شده به تک تک گروه ها سربزند. این اقدام در مورد فعالیت های خواندن و ریاضیات به خوبی قابل اجراست

- کودک دارای نیازهای ویژه را می توان با یک دانش آموز توانا تر که بتواند در سازماندهی فعالیت های آموزشی به وی کمک کند، در یک گروه قرار داد تا هنگامی که خود فعالیت هایش را به انجام رساند، کودک دارای نیازهای ویژه را یاری دهد. این اقدام می تواند برای هر دوی این دانش آموزان مفید واقع شود. این روش را "آموزش همسالان" می نامند.
- - دو معلم می توانند کلاس های خود را ادغام کنند. یکی از آنها به فعالیت با کل گروه می پردازد؛ در حالی که معلم دیگر وقت خود را به انجام فعالیت های انفرادی یا فعالیت درگروه کوچک با کودکانی که به پشتیبانی نیاز دارند، اختصاص می دهد.
- - می توان به منظور کمک به کودکان، از دستیاران داوطلب برای حضور در کلاس درس استفاده کرد. ممکن است اعضای خانواده ، مادرها، پدربزرگ ها و مادر بزرگ ها بتوانند و بخواهند چنین کاری را انجام دهند. ممکن است این کمک ها در مقاطع محدود زمانی برای هدایت کودکان به کلاس درس یا کمک به تسلط یافتن آنان بر مفاهیم پایه مواد درسی معین، انجام شوند. همچنین داوطلبان می توانند در هنگامی که معلم کلاس با یک کودک دارای نیاز ویژه کار می کند به پشتیبانی سایر کودکان پردازند.

● دانش آموزان گروه های سنی بالاتر مدرسه را می توان براساس یک برنامه زمان بندی شده برای کمک به کودکان دارای نیازهای ویژه، به کار گرفت. این اقدام می تواند به عنوان بخشی از برنامه درسی مطالعات اجتماعی آنان یا فعالیت های مربوط به گروه های دانش آموزی (پیشتازان ، هلال احمر) محسوب شود.

● - داوطلبان یا کارکنان برنامه توانبخشی مبتنی بر جامعه، منبع مناسب دیگری برای تامین پشتیبانی انفرادی می باشند. آنها می توانند در هنگامی که کودک در بدو ورود به مدرسه است مفید واقع شوند، چرا که کودک و خانواده ی او را می شناسند.

● - اگر مدرسه ي شما به معلمان مرجع يا معلمان کودکان استثنایی دسترسی دارد، می توان از آنها خواست تا در زمینه تدوین طرح درس، برنامه انفرادی و رویکردهای آموزشی مناسب به معلمان مدرسه کمک کنند. آنها می توانند بعضی اوقات در کلاس درس حاضر شوند و به معلم کلاس و دانش آموزان پشتیبانی انفرادی ارائه کنند.

● - مدارس کشورهای مرفه تر، معلمان کمکی را استخدام می کنند تا در کلاس به معلم مربوط کمک کنند. ارتباط مناسب و برنامه ریزی قبلی برای بهینه شدن کار معلمان و دستیاران ضروری می باشد. حضور معلم کمکی به همان اندازه که مفید است می تواند از مشارکت فعال کودک دارای نیازهای ویژه در کلاس درس جلوگیری کند، مگر آن که دروس به نحوی طراحی شوند که همه ي کودکان بتوانند به عنوان عضوی از گروه ، فعالیت کنند.

وظایف معلم رابط

- حضور منظم در واحد هاي آموزشي خويش ، برابر ابلاغ صادره و انجام وظيفه تحت نظر مدير واحد آموزشي .
- ارايه آگاهي هاي لازم به مدير ، معاونان و ساير کارکنان واحد آموزشي محل خدمت خويش در خصوص نيازهاي نوآموزان و دانش آموزان با نياز هاي ويژه و چگونگي پاسخگويي به اين نيازها و ارجاع دانش آموزان مشکوک به مشکل جهت ارزيابي هاي تخصصي

● برقرار ي ارتباط سازنده با : آموزگاران و دبيران
واحدهاي آموزشي تلفيقي - فراگير به منظور
تشریک مساعي با آنان در رابطه با تدوين
راهبردهاي آموزشي و تربيتي مناسب و همکاري
در انجام تدريس و انتقال دانش و مهارتهاي ضروري
به آنان

● تدريس و کمک به رفع اشکالات درسي دانش آموز
با نيازهاي ويژه در مواردی که اين امر توسط معلم
کلاس به علت عدم آشنايي با دانش آموزان
نيازهاي ويژه مقدور نباشد .

● ارائه خدمات مشاوره اي مورد نياز به خانواده دانش
آموزان با نيازهاي ويژه و هدايت و راهنمايي آنان در
زمينه تهيه و نحوه استفاده از وسايل آموزشي و
توابخشي

- کمک به دانش آموزان با نیازهای ویژه در جهت آشنایی با محیط آموزشی ، کلاس درس و ضوابط و مقررات واحد های آموزشی.
- حضور در امتحانات داخلی و نهایی دانش آموزان ویژه با هماهنگی مدیر واحد آموزشی تلفیقی
- تلاش در جهت رفع مشکلات آموزشی و پرورشی دانش آموزان با نیازهای ویژه با هماهنگی معلم کلاس و والدین آنها.
- تهیه فهرستی از نیازهای آموزشی ، توانبخشی دانش آموزان با نیازهای ویژه و تلاش در جهت تامین آنها

انجام همکاری های لازم در زمینه :

- برگزاری ارزشیابی دانش آموزان با نیازهای ویژه برابر با مقررات
- ارائه راهنمایی و همکاری با مدیر و کارکنان واحدهای آموزشی تلفیقی در جهت مناسب سازی فضای آموزشی
- اجرای شیوه نامه ها و مقررات آموزشی ویژه دانش آموزان مشمول آموزش تلفیقی
- بررسی میزان پیشرفت تحصیلی دانش آموزان با نیازهای ویژه و طراحی راهبرد های مناسب برای تسهیل پیشرفت آنان با مشارکت و همفکری معلم کلاس

- مناسب سازي و تسهيل امتحانات و ارزشيابي هاي مستمر و پاياني براي دانش آموزان با مشاركت و همفكري معلم كلاس
- اجراي فعاليتهاي فرهنگي ، هنري و تربيت بدني با همكاري مربيان پرورشي و تربيت بدني
- برنامه ريزي و ارايه خدمات ، تسهيلات و آموزش هاي مورد نیاز دانش آموزان با نيازهاي ويژه
- شركت فعال در جلسات شوراهاي مدرسه آموزگاران / دبيران ، گروههاي آموزشي معلمان عاديورابط ، گردهمايي ها و جلسات مربوط
- تدوين گزارش پيشرفت و اقدامات انجام گرفته در مورد دانش آموزان با نيازهاي ويژه